

సంపుటి : 7
సంచిక : 12
మార్చి : 2008

184

పేజీలు : 100
వెల :
రూ. 20/-

కుంభాశ్రయం : ఉత్కల శ్రీకామేశ్వరం : బాలి

చిరునామా: 1-9-286/2/P, విద్యానగర్ (రాంనగర్ గుండు దగ్గర), హైదరాబాద్-500044. ఫోన్:(అ):27071500 (ఇ): 27077599
email : rachanapatrika@hotmail.com, rachanapatrika@gmail.com www.rachana.net

సంపాదకీయం..... **5**

కథలు

అనగనగా ఒక మంచి కథ 11

కొత్త ఇల్లు - పవని నిర్మల ప్రభావతి

కథాప్రహేళిక కథ :: సత్తువిళ్ళలు 26

- డా॥ ఎ. సుబ్బారావు

మలుపు - మాధవ్ మౌర్య 33

పాత సైకిల్ - టి.ఎస్.ఎ. కృష్ణమూర్తి 42

అనువాద కథ :: స్త్రీ జీవితం 47

- ఉర్దూ : సదత్ హసన్ మంట్
తెలుగు : కొండా కోటిరెడ్డి

చింటూ - జక్కాన సింహాద్రినాయుడు 87

అక్కడక్కడక్కడా

కార్వాన్లు

ప్రత్యేక రచన

తమసోమా జ్యోతిర్గమయ

- ఖరిడోహల్ వేంకటరావు 92

శీర్షికలు

ఉత్తర రచన 6

పజిలింగ్ పజిల్ 8

నిర్వహణ : నత్యం మందపాటి

సాహితీ వైద్యం - వసుంధర 72

సేరియల్ రచనలు

గ్లేషియర్ - డా॥ మంధా భానుమతి 17

మెలికల మరులు - ఎలక్ట్రాన్ 56

రాణీగారి కథలు - సలీం 80

అమెరికామెడీ కబుర్లు - వంగూరి చిట్టెన్ రాజు 94

వచ్చే సంచికలో కథకులు

కవనశర్మ, ఎలక్ట్రాన్, పాన్నాడ కుమార్,

వియోగి, యర్రమిల్లి విజయలక్ష్మి,

బి.పి.కరుణాకర్ తదితరులు

సలహాదారు
 కాళిపట్నం రామారావు
 కవన శర్మ
 అత్తలూరి నరసింహారావు
 వసుంధర
 కోడూరి శ్రీరామమూర్తి
 కేతు విశ్వనాథరెడ్డి
 డా. ఎన్. సురేంద్ర
 వై. రాంబాబు & శాయి
 డా. డి.వి.ఆర్. పూషా

మార్కెటింగ్
 పి.ఆర్. మార్కెటింగ్
 1-2-559/సి, మొదటి అంతస్తు,
 నల్లకుంట, హైదరాబాద్-44
 ఫోన్: 040 -27612041
 సంపాదకుడు
 వై.వి.యస్.ఆర్.యస్. తల్పశాయి
 అసోసియేట్ ఎడిటర్
 'హంసలేఖ'

The Only Magazine Administered by Writers

కొత్త చిరునామా :

'రచన' కార్యాలయం మా నూతన గృహానికి మార్చబడింది

కొత్త చిరునామా :
1-9-286/2/P
(రాంనగర్ గుండు దగ్గర)
విద్యానగర్
హైదరాబాద్ - 500 044

184

ఈ పత్రిక మీది! మీ అభిరుచుల మేరకు పత్రికను రూపొందించడం మా వంతు!! అభిమానించి ఆదరించడం మీ వంతు!!!

'రచన' పాఠకులకు నమస్కారం. 'రచన' పత్రిక కోసం నేను పజిలింగ్ పజిల్ తయారు చేయడం మొదలుపెట్టి ఒక నెల తక్కువగా మూడున్నరేళ్ళు అయింది. అంటే నలభై ఒక్క సంచికలకు సరిపడా మీతో పాటూ పద చదరంగం ఆడుకున్నామన్న మాట. దీంట్లో మీరే గెలిచారు. ప్రతి నెలా విజేతలు, విజేతలు కాని విజేతలు, పజిల్ పూర్తి చేసుకుని తమకు తామే పరీక్షించుకునే

రచన

అజ్ఞాత విజేతలు, కొందరు ఒకటిన్నర రెండు తప్పులు చేసి పక్కన పెట్టిన విజేతలూ...

అందరికీ నా వందనాలు. శాయిగారి సంగతి సరేసరి. ఆయన ప్రోత్సాహం లేకుండా ఇది జరిగి వుండేదే కాదు.

అప్పుడప్పుడూ, అక్కడక్కడా తప్పులు దొర్లినప్పుడు ముఖమాటం లేకుండా చెప్పి, నా తప్పులు దిద్దుకునేటట్లు చేసిన మిత్రులకి, ముఖ్యంగా నేను అభిమానించే వివెక రంగా రావుగారికి, ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు.

నాకు అంతగా సమయం చిక్కర పోయినా, తెలుగు భాష మీద వున్న ప్రేమ కొద్దీ ఇవి తయారు చేశాను. వ్రాస్తున్న కొద్దీ తెలుగు భాషలోని అందాలు ఇంకా బాగా అర్థమవసాగాయి. మీతో పాటు ఆ ఆనందాన్ని నేనూ పంచుకున్నాను. నేను వ్రాద్దామని అనుకున్న వేరే రచనలు వెనక పడడంవల్ల, ఈ శీర్షిక ఇంతటితో నేను చేయటం ఆపేస్తున్నాను. ఇది వ్రాయటం ఆపేస్తున్నాను. కానీ, ప్రతి నెలా పూర్తి చేయడం మాత్రం మీలాగానే నేనూ మానను. ఉంటాను.

- సత్యం మందపాటి (ఆస్టిన్, యుఎస్ఎ)

చలంగారి వెంటరితనం 'చిమ్మచీకటి'. కొందరి బ్రతుకులట్లాగే తగలడతాయి. లోనికిపోయ్యెకొందీ, గుండె గుబులెక్కి పోతోంది. మనసు చికాకెత్తి పోతోంది. గుండె మీదో పేద్ద బండ. ఊపిరాడి చాపడు. పెళ్ళామీద, పిల్లల మీద అంత ప్రాణం పెట్టే వాడినొదిలేసి, ఆ లష్టిముండ ఆ పోకడే మిటి, ఆ పోవటమేమిటి. ఆ డిస్టివీర్యం చప్పబడిందా? ముక్కుపొడుమా? నస్యం గిస్యం? ఏమో... ఏమిటో?

అస్సలు ఈ ప్రేమా దోమా, very confusioning. లాజిక్కుకు చిక్కదు. తావలచింది రంభ. కావలసింది లాక్కోటం, నరుక్కుపోటం. నేనేం వాణ్ణిష్టపట్టంలా, నా కోసం ,వాడు పడి ఛస్తేనాకేంటి, వాడి పరువు ప్రతిష్ఠ గంగలో కలిస్తే నాకేంటి. అందుకే, నాయనా దేనిమీదా అతిగా మనసు చేసుకోకు, మమత పెంచుకోకు.

Jayanthi Papa Rao
39-7-41/3, MURALINAGAR
VISAKHAPATNAM-538 007
Phone : 0891-657961

18-02-2008
18-02-2008

రచన సంపాదకులకు
నా వ్యాసరియాని కొత్త అంశాలను మేల్కొల్పి తెస్తున్నాను.
నా రాబోయే కాలవరకు నారనిమై ఉండాలి.

కై ను	తప్పు	ఒప్పు
01	ప్రణామంగా	ప్రణామంగా
44	యథావధంగా	యథావధంగా
52	ఇంట్లోను వాళ్ళని సారవించరు	ఇంట్లోను వాళ్ళని వాళ్ళని సారవించరు.
• 60	మేధావర్గం	మేధావర్గం అర్థం
148	పంప	పంప
171	కనబడవలదు. 1911లో లాగు	కనబడవలదు 1911-1912లో లాగు
190	జీవించ గ డం	జీవించ గ డం
194	ముగ్గుత విస్తారముగా	ముగ్గుత విస్తారముగా
204	పరిపాలన	పరిపాలన
• 212	మేధావర్గం	మేధావర్గం అర్థం

ఇంట్లోని వ్యక్తులు, ముఖ్యంగా విడివిడి పంపాలగా
రాస్తారు. వెలనుగా వాటిని కలిపి ఒక పదంగా రాస్తారు.

కై ను	తప్పు	ఒప్పు
6	ప్రణామంగా అర్థం వచ్చి	ప్రణామంగా అర్థం వచ్చి
6	సమయ పాలన	సమయ పాలన
9	సామాజిక జీవనం మేక	సామాజిక జీవనం మేక
7	వెలను జాడలు	వెలను జాడలు
20	వెను వెంటనో	వెను వెంటనో

ఈ వ్యాసం ఇటువంటి తప్పుల 36 ఉండాయి.
విశ్వాసం వలన
18-02-2008

— జయంతి పాపారావు

(ఈ అచ్చు తప్పులకు మీరన్నట్లు మీ రాత తీరు తీరే అన్నది నిస్సందేహ కారణం!
- సం||)

But the man is great. డిప్టీ పెళ్ళా నాదులుకోలేదు. ప్రయత్నించి చూచాడుగాని వల్ల కాలా. భార్యాబిడ్డలు అతని బ్రతుకుని అంతగా ఆక్రమించారు. వాళ్ళు లేకపోతే తను బ్రతకలేడు. ప్రేమతో వచ్చిన చిక్కంతా అంతే. తన జీవితంతో ఫుట్ బాల్ ఆట ఆడేసినా, ఆ మానవుడు తాను ప్రేమించే మనిషిని ఇట్టే మన్నించేయగల్గు. అదేగా డిప్టీ చేసింది. ఈ పని మనకి నవ్వు తెచ్చెయ్యచ్చు తప్పు. అసలుకి మనబ్రతుకుల్లో ఈ వ్యవహారం వుండి ఛస్తేగా, మనకి తెలిసేడిస్తేగా. అదేమిటో, అట్లా ఎందుకు జరిగిందో మన బుర్రకు తోచేందుకు, మన బండగుండెల్ని తట్టేందుకు.

చలంగారి తొలికథల్లోది గామోసు ఈ 'వెంటరితనం' - గుండె పిండేసాడు. ఆ డిప్టీ పెళ్ళాం కన్పిస్తే పొడిచేస్తా. ఆయన్ని ప్రపంచం స్త్రీవాది అంటుంది, ఆయన 'స్త్రీ' తొలి పలుకుల్లో అట్లానే రాసుకున్నట్లు గుర్తు. చిత్రం డిప్టీ పోలీసు సూపరెంటు. వెంకట బ్రహ్మాన్ని ఎంత empathyతో మన

ముందుకు తెచ్చాడు! గాలిలో కంఠం కలిసి పాట పైకి లాక్కెళితే, పొట్టలో పేగులరుపు కిందకి లాగింది. పెరుగు పచ్చడి పప్పు అసలే కాదు. రాచ్చిప్పు! దీపం శెమ్మ కూడా జ్ఞాపకం అట! డిప్టీ has an eye for detail! చలంగారి కథ బాగుందంటే తంతారేమో?! silly certification.

- కొండా కోటిరెడ్డి, (ఘజియాబాద్)

'అటచనిగాంచే భూసురుడు' అనే పద్యం చదువుతుంటే హిమాలయాలలో సంచరించిన అనుభూతి కల్గుతుంది. 'టీర్రింగ్ డోల్ మా' లోకం కథ మనలను సింధూ నది పరీవాహక ప్రాంతాన్ని, లడఖీయల జీవన విధానాన్ని మరెన్నో చారిత్రక విశేషాలతో మనసును పరవశింపచేశారు గిడుగువారు. 'వర్షిణి' కథ నేటి బిజీ బిజీ జీవితాలలో తన వారి కోసం సమయం కాసిత కేటాయించితే పొందే అనుభూతులకు విలువ యివ్వటం సాధ్యమా? నాగలక్ష్మిగారి కథ అందుకు సమాధానం. కథాపీఠం పురస్కారానికి

రానికి తగినదే.

- ఆర్. ఇంద్రావతి (విజయవాడ)

జనవరి, 2008 మాసపు 'రచన' పత్రిక ఈ రోజు నాకు అందినది. అందలేదని వ్రాసిన వెంటనే ఒక పత్రిక పంపినందుకుల మీకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను.

మా కాలనీ పోస్టుమేన్ పోయిన నెలలో సెలవుపై వెళ్ళాడు. అతని స్థానంలో వచ్చిన పోస్టుమేన్ తపాలు సక్రమంగా అందించలే దనిపిస్తోంది. తమది కాని తపాలు, పొర పాటుగా అందితే, ఆ తపాలు ఎవరికి చెంద వలనో వారికి అందజేయాలనే సదుద్దేశం కాలనీ వాసులకి లేదనుకొంటాను. అందుకే పోయిన నెల 'రచన' ప్రతి నాకు అందలేదని పిస్తోంది.

మరోసారి మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. వ్రాయగానే ఒక ప్రతిని పంపినందుకు నమస్కారం.

- ఉడాలి నరసింహమూర్తి, (హైదరాబాద్)

Statement about ownership and other particulars about Rachana Entinti Patrika
FORM - IV (SEE RULE - 8)

Place of Publication	:	Hyderabad
Periodicity of Publication	:	Monthly
Printers Name	:	Y.V.S.R.S. Sai
Whether Citizen of India	:	Yes
Address	:	1-9-286/3, Vidyanagar, Hyderabad - 44
Publisher's Name	:	Y.V.S.R.S. Sai
Whether Citizen of India	:	Yes
Address	:	1-9-286/3, Vidyanagar, Hyderabad - 44
Editor's Name	:	Y.V.S.R.S. Sai
Whether Citizen of India	:	Yes
Address	:	1-9-286/3, Vidyanagar, Hyderabad - 44
Names and Address of Individuals who own the News Papers and Partners or share holders holding more than one percent of the total capital.	:	Y.V.S.R.S. Sai 1-9-286/3, Vidyanagar, Hyderabad - 44

I, Y.V.S.R.S. Sai, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Date : 01-03-2008

Sd/-
Signature of the Publisher.

అసలూ
అక్క మంచి కథ...

కవిత్వం
పద్య
నిర్మల ప్రభావం

(కథారచనా కాలం నాటి రచయిత్రి :: చిత్రకారుడు : ఎన్. శంకరనారాయణ, చెన్నయ్)

పాపాన్ని నిర్మూలనభావతి

“ఏమిటి పాపాన్ని! ఏం చేస్తున్నావ్?”

ఐదునిమిషాలుగా వంటగది గుమ్మం దగ్గర నిల్చుని తడేకంగా చూస్తున్నాడు విశ్వం. చేటలో బియ్యంలోని బియ్యం పరు తోందనుకున్నాడు. కానీ ఆ పనికాదు ఆమె చెయ్యటం. బియ్యం మీద ఓ పెద్ద సున్నా చుట్టింది వేలితో. ఆ సున్నాలో అడ్డుగీతలూ, నిలువు గీతలూ, చిన్న చిన్న గళ్ళలా వేస్తోంది. తన ఉనికినికూడా గమనించ లేనంతగా తడేకంగా దృష్టి సారించి వుండా గళ్ళమీద! ఇక ఉండబట్టలేక అడిగేశాడు.

త్రుళ్ళిపడి తలెత్తించాచింది పాపాన్ని. భర్త అడిగిన ప్రశ్నేమిటో, అతగాడు ఎప్పుడు అభిమానం ఇంటికి వచ్చాడో బోధపడలేదు.

“నువ్వేదో బొమ్మలు గీస్తావని..... అఫ్ కోర్స్... అవి ఫలానా బొమ్మలని తెలిదనుకో.....మన పెళ్ళికిముందు, మీ అన్నయ్య నాతో అన్నాడనుకో... ఐనా ఇలా చేటలో బియ్యంమీద చిత్రలేఖనం చేస్తావని నాకు తెలిదు... ఇంతకూ అది అమూర్త శిల్పమా? ఐ మీన్ మాడరన్ ఆర్ట్?” నవ్వుతున్న అతగాడి కళ్ళలో కొంచెతనం ప్రతిఫలిస్తోంది. ఆ సుదీర్ఘమైన విమర్శకు మరో సమయంలో అయితే చాలా ఘాటైన సమాధానమే చెప్పి వుండేది. కానీ, మమారు ఓ ఇరవై నిమిషాలుగా చేటలో బియ్యం మీద వ్రేళ్ళతో వేస్తున్న ప్లాన్ తాలూకు ఆలోచనలతో బుర్రంతా బరువుగా వుంది. ప్లా మీద గిన్నెలోని ఎసరు మరుగుతున్నందుకు నిద్రనంగా గిన్నెమీది మూత ఎగిరెగిరి పడుతోంది.

“ఎసర్లో బియ్యం వేసి మీకు కాఫీ ఇస్తాను. కూర్చోండి,” అంది మాట మారుస్తూ, అక్కణ్ణుంచి లేచి.

“ఇంతకూ ఆ చిత్రకళ ఏమిటో చెప్పావుకావు,” పీట వాలుకు కూర్చుని మళ్ళీ మొదటికొచ్చాడు విశ్వం.

“ఊహా! ఆ సంగతి ఇప్పుడు కాదు.”

“మరెప్పుడు? ముహూర్తం చూడాలా?”

“మీకు వినే ఓపికా, నాకు చెప్పే తీరికా వున్నప్పుడు చెబుతాను. ఊ! కాఫీ తాగేసెయ్యండి!”

ఇక ఇప్పుడు పాపాన్ని ఏమీ చెప్పదని తెలుసు విశ్వానికి. మాట్లాడకుండా కాఫీ తాగి తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

కానీ ఆరోజే కాదు, వరుసగా ఆ తర్వాత తరచూ ఎప్పుడు చూచినా, పాపాన్ని చేతివ్రేళ్ళు, నేలమీదో, గోడమీదో, పరుపుమీదో, పీటమీదో, భోజనం చేస్తూ, చేస్తూ కంచంలోనో, చివరకు గాలిలో నైనా సరే సున్నాలు చుట్టడం, గళ్ళు వేయటం, చెరిపివేయటం, స్క్వెర్లలు చిత్రించటం, చుక్కలు పెట్టడం, చెరిపి వేయటం లాంటివి విశ్వం చూస్తూనే ఉన్నాడు. అలాటి సమయాలలో పాపాన్ని ఎంత పరధ్యాన్నంగా వుంటుందోకూడా తెలుసుకున్నాడు. వరండా మెల్లెక్కి వస్తుండగానే, వంట ఇంట్లో మూలగా వున్న పాపానికి తన పదధ్వని వినిపించేది. నడకనుబట్టి మనిషినిపోల్చుకొని, “వచ్చారు కదూ! ఒక్క ఊణంలో కాఫీ తెస్తున్నా నుండండి!” అంటూ ఎదురొచ్చేది. ఏకొత్త వూహా బుర్రలోకి వచ్చినా, దానిని తనకు వినిపించేవరకూ తహతహ లాడిపోయేది. అలాటి పాపాన్ని అస్తమానం పరాకుగా

వుంటోంది. ఆమె వెనకగా వచ్చి నిల్చున్నా, గమనించలేనంతటి స్తబ్ధగా తయారయింది. ఈ సున్నాల, ఈ స్క్వెర్లల చిత్రాల, గళ్ళరహస్యమేమిటి?

“కొంపదీసి కుటుంబ నియంత్రణం తాలూకు అడ్వర్టైజ్ మెంటు కోసం, ఏదేనా కొత్త మోడల్ చిత్రించటంలేదు కదా నువ్వు?” అన్నం తింటూతింటూ మధ్యలో, కంచంలో వరుసగా ఆరు చుక్కలు పెట్టి, ఆ ఆరింటినీ కలుపుకూ ఏదో డిజైన్ వేలితో వేస్తున్న పాపాన్ని వేపు విస్మయంగా చూస్తూ అడిగాడు విశ్వం.

“ఊహా! భోజనం కానీండి.”

నినిమాకని బయల్దేరా రిద్దరూ.

“సరదాగా నడిచే వెడదాం. కొత్తగా ఇళ్ళు కడుతున్న కాలనీ ముందుగా వెడదాం. చాలా అందంగా వున్నాయట కదూ ఆ ఇళ్ళు?” అంది పాపాన్ని రిక్షా మాట్లాడబోతున్న విశ్వాన్ని వారిస్తూ.

విశ్వం విస్మయంగా చూశాడు. సరదాగా ఎప్పుడైనా అలా నడిచివెడదాం రమ్మంటే “వద్దబాబూ! అన్ని జతల కళ్ళూ నా కేసే చూస్తున్నట్టు... ఏదోగా వుంటుంది నాకు. రిక్షాలో పోదాం!” అనే పాపానేనా ఈ మాటలనటం?

కొత్తగా ఇళ్ళు కడుతున్న ఆ కాలనీలో ఇళ్ళన్నీ ఒక్కోటి ఒక్కో ఫ్యాషన్ లో అందంగా వున్నాయి. పాపాన్ని చాలా అందంగా (మిగతా భాగం ప్రతికలో చదవండి)

సత్తుచిక్కలు

“మూర్తి ఏడీ?” అంటూ లోపలికి వచ్చి కుర్చీలో ఆసీనుడయ్యాడు రమేష్.

“బాత్రూంలో ఉన్నాడు. కాని నువ్వేంటి దెయ్యాన్ని చూసినట్లు అలా వున్నావు?” అనడిగేడు రామం.

“ఈ వేళ ఉదయం ఎనిమిది గంటలకి జగదాంబ జంక్షన్ దగ్గర ఆటోలో వెళ్తున్న కాదంబరిని చూసేను,” అని సమాధాన మిచ్చేడు రమేష్

“ఎవరినో చూసి కాదంబరి అని భ్రమ పడి ఉంటావు. కాదంబరి ఇక్కడెందుకుంటుంది?” అన్నాడు రఘు.

“మనిషిని పోలిన మనిషి ఉండవచ్చు. కాని ఆమె కాదంబరి అని గంటాపథంగా చెప్పుగలను” అని గట్టిగా అరిచినంత పని చేసాడు రమేష్.

“ఎలా ఉంది కాదంబరి?”

“లావెక్కి ఛండాలంగా ఉంది,” అంటూ పెళుసుగా జవాబిచ్చాడు రమేష్.

ఎవ్వరూ మాటలాడకుండా ఆలోచనలో పడ్డారు.

‘ఛండాలంగా ఉంద’ని కాదంబరి మీద అక్కసంతా వెలికక్కేడు తను, తనకి కనిపించిన కాదంబరి రవ్వంత ఒళ్ళు చేసినా, ఆమెలో అలనాడున్న నేవళీకత ఏమీ

కథా ప్రహేళిక

184

పాఠకవర్ణులారా!
కథా ప్రహేళికలో కలం పెట్టండి!!

- ‘కథా ప్రహేళిక’లో ప్రకటింపబడే కథల మీద రెండు పెజీలకు మించని విశ్లేషణలు పంపాలి.
- బహుమతి పొందిన రెండు విశ్లేషణలకు చెరొక నూటపదహారు రూపాయలు విలువచేసే కథా సంకలనా లను అందజేయడం జరుగుతుంది.

కూపను జతచేయడం మరువకండి!
ముగింపు తేది : 10 - 4 - 2008

తరగలేదు. ఆ నేవళీకతే, ఆ తళ తళ అందుకోబోయి తను భంగపడ్డాడు. అయినా స్త్రీకి అంత బుర్ర తిరుగుడు మంచిది కాదు అనుకుంటూ చెంప తడుముకున్నాడు రమేష్.

బాత్రూం తలుపు తెరుచుకుని మూర్తి గదిలోకి వచ్చేడు.

“మూర్తి, ఈ వేళ అయినా అటవిడుపు ఉండా లేక ఎప్పుటి లాగే సొడ్డు వ్యవహార మేనా?” అంటూ మొదలు పెట్టేడు రామం.

మూర్తి, రామం మాటల్ని పట్టించుకోక పోవడం చూసి, “అదేమిటి గురూ, ఈవేళ వాడి ఏబైయవ జన్మదినం. మనకి శాంతి చేయకపోతే మన శాపాలు వాడికి తగులు తాయి,” అంటూ ఋషి ఘోజు పెట్టేడు రమేష్.

“వాడు అసలే ముభావపు మనిషి, వాడిని కంగారు పెట్టకు, శాంతి చేస్తాడు లేరా,” అంటూ మూర్తి తరుపున వకాల్తా అందుకున్నాడు రఘు.

శనివారం ఉదయం, యథాప్రకారం బ్రహ్మచారి మూర్తి ఫ్లాట్లో కాఫీకి సమావేశ మయింది మిత్ర బృందం.

“కృష్ణా, కాఫీ డికాక్షన్ క్రిందకి దిగిం దేమో చూడు” అంటూ సంభాషణని ఇంకో దిశలో మళ్ళించబోయేడు మూర్తి.

“అలా మాట మారిస్తే కుదరదు. నువ్వు ‘ఊ’ అంటే, రాత్రి భోజనానికి ఇంటికి రానని మా ఆవిడతో ముందన్నగా చెబుతాను. లేకపోతే వండిన అన్నాన్ని రేపు స్నానంగదిలో తలంటుకోమని ఉంచుతుంది మా ఆవిడ” అన్నాడు రమేష్.

“శనివారం సెలవు రోజు. ఇంకా విశాఖ పట్నం పూర్తిగా కళ్లు విప్పలేదు. ఇప్పటి నుంచే రాత్రి గురించి తాపత్రయం అనవ సరం. మూర్తి మౌనం, పూర్తి అంగీకారం అన్నది మనందరికీ తెలిసినదే” అంటూ రఘు, రమేష్ని శాంతపరచ ప్రయత్నించాడు.

“మన నలుగురిలో అందరికన్నా చిన్న వాడైన మూర్తికి ఏబై ఏళ్లు వచ్చేయి. ఏబై వచ్చేయి అంటే జీవితం ఎత్తులోంచి పల్లం లోనికి దిగడం ఆరంభమైందన్నమాట. మనతో ఇంజనీరింగ్ పాసయిన వాళ్ళు ఏం చేస్తున్నారో” అంటూ ఆలోచనలో పడ్డాడు రామం.

డా. ఎ. సుబ్బారావు

“ఇదిగో మన ఇంజనీరింగ్ బేచ్ సావనీర్ పుస్తకం” అంటూ అల్పారా తలుపు తెరిచి పుస్తకాన్ని బైటకి లాగేడు మూర్తి. ట్రేలో, నాలుగు కాఫీ కప్పులతో గదిలోనికి వచ్చి, అందరికీ చెరొక కప్పుని అందిచ్చేడు కృష్ణ. ఒక గుక్క కాఫీ తాగి, “మూర్తి ఈ కిష్టిగాడికి మంచి తరిఫీదు ఇచ్చేడు” అన్నాడు రామం. రమేష్, రఘులు దానితో ఏకీ భవిస్తూ తలలూపేరు. కాకినాడ హాస్టల్లో ఉన్నప్పుడు ఎలాంటి గలాభా చేసేవారో గుర్తుకు తెచ్చుకున్నారు.

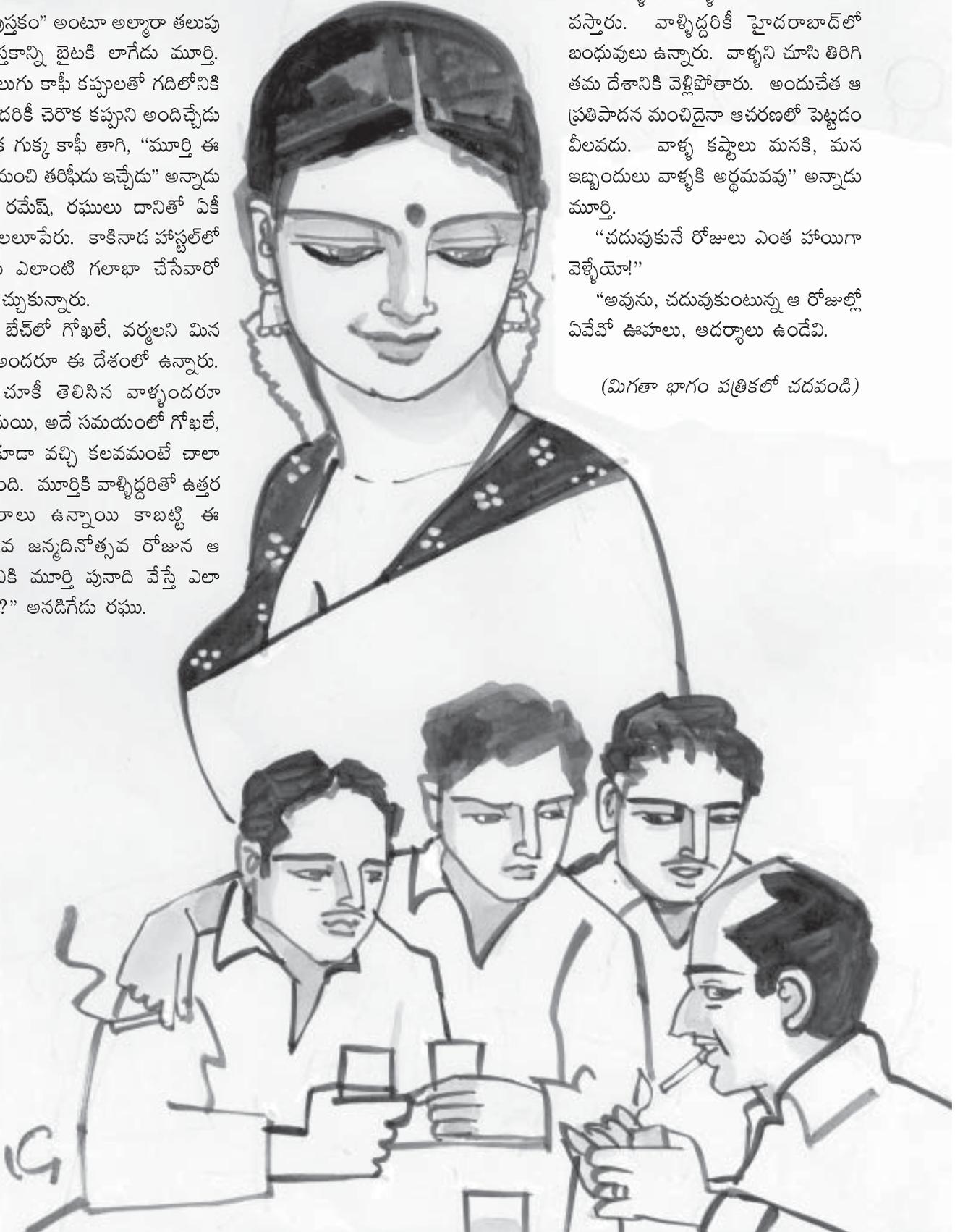
“మన బేచ్లో గోఖలే, వర్మలని మిన హాయిస్తే అందరూ ఈ దేశంలో ఉన్నారు. మనకి ఆచూకీ తెలిసిన వాళ్ళందరూ సమావేశమయి, అదే సమయంలో గోఖలే, వర్మలని కూడా వచ్చి కలవమంటే చాలా బాగుంటుంది. మూర్తికి వాళ్ళిద్దరితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు ఉన్నాయి కాబట్టి ఈ యాభైయవ జన్మదినోత్సవ రోజున ఆ ప్రయత్నానికి మూర్తి పునాది వేస్తే ఎలా ఉంటుంది?” అనడిగేడు రఘు.

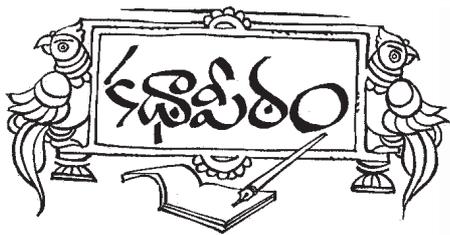
“వాళ్ళు ఐదారేళ్ళకి ఒకసారి ఈ దేశం వస్తారు. వాళ్ళిద్దరికీ హైదరాబాద్లో బంధువులు ఉన్నారు. వాళ్ళని చూసి తిరిగి తమ దేశానికి వెళ్లిపోతారు. అందుచేత ఆ ప్రతిపాదన మంచిదైనా ఆచరణలో పెట్టడం వీలవదు. వాళ్ళ కష్టాలు మనకి, మన ఇబ్బందులు వాళ్ళకి అర్థమవువు” అన్నాడు మూర్తి.

“చదువుకునే రోజులు ఎంత హాయిగా వెళ్ళేయో!”

“అవును, చదువుకుంటున్న ఆ రోజుల్లో ఏవేవో ఊహలు, ఆదర్శాలు ఉండేవి.

(మిగతా భాగం పత్రికలో చదవండి)

ఆ మధ్య ఒక తెలుగు సాహితీ సదస్సు కి వెళ్ళేను. ఇది తానా, అటాల మాదిరి ఎంతో ఆర్భాటంగా పెద్దలు జరిపే తిరు నాళ్ళు కాదు. తెలుగు అంటే నిజంగా అభి మానం ఉన్న పిన్నులు నలుగురు కలుసుకుని స్వీయకవిత్వాలు చదువుకునే చిరు సభ. నేను లోవలికి వెళుతూ ఉంటే ఒక అమ్మాయి కరవత్రం ఒకటి చేతికి అంది చింది.

“రండి! మనల్ని అణచి ఉన్న సంకెళ్ళని తెంచుకుందాం!”

ఎవర్ని ఎవరు ఎప్పుడు ఎలా అణచి పెట్టేరో తెలుసుకుందామని చదవటం మొదలు పెట్టేను.

“స్త్రీల మీద హింస ఒక భయానకమైన స్థితికి చేరుకుంది. కుటుంబ హింస! శారీరక హింస! మానసిక హింస!... ఆర్థిక, సామా జిక, రాజకీయ మానవ హక్కులని మనం తిరిగి స్వంతం చేసుకోవాలి!.. వివక్షను వ్యతిరేకించే ప్రతి ఒక్కరూ, హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగిన ప్రతి ఒక్కరూ ఈ కార్య క్రమంలో పాల్గొనవలసిందిగా కోరుతున్నాం...”

తలెత్తి చూసేను.

సావిత్రి తనంత తాను పరిచయం చేసుకుంది.

‘అరే! ఈ పిల్లని మనింట్లో ఎవ్వరికైనా చేసుకుంటే బాగుంటుందే’ అనిపించి,

“చూడరా! ఈ పిల్లెవరో బాగుంది. మన వాళ్ళల్లో ఎవరికైనా నప్పితే ఎదురు కట్టుం ఇచ్చి చేసుకుందాం!” అని వక్కనున్న తమ్ముడితో అన్నాను.

ఎక్కడైనా పెళ్ళీడు పిల్లడు కాని, పిల్ల కాని కనిపిస్తే వెంటనే వాళ్ళకి సంబంధాలు చూసే పద్ధతి కాదు నాది. మనం చూపెట్టిన

లాల్సం

కుడి ఎడమైతే పొరపాటు లేదనీ, ఓటమి లేదనీ ఖచ్చితంగా చెబుతుంది - కాలాన్ని ముందుకు నడిపించే లోలకం - వసుంధర

సంబంధం బెడిసికొడితే నన్ను తిట్టుకుంటారనే భయం ఒకటి వెనక ఉన్నప్పటికీ అసలు కారణం అది కాదు. మనిషిని చూడ గానే వాళ్ళ పూర్వపూలన్నీ అంచనా వేసేసి, ఎవరికి ఎవరు నప్పుతారో బేరీజు వేసేసే చాకచక్యం మా నాని పిన్నికి ఉండేమో కాని నాకు లేదు. అయినా సావిత్రిని చూడగానే తటాలున ఆ మాట నోటి వెంబడి వచ్చేసింది.

“మావయ్యగారూ! నేను! బుక్ అయి పోయానండీ!” అంది సావిత్రి అప్పటికప్పుడే వరస కలుపుతూ - “మీకంత సరదాగా ఉంటే మా అన్నయ్య మూర్తికి ఏదైనా మంచి సంబంధం చూసిపెట్టండి!” అంది.

సావిత్రిని కలుసుకోవటం అదే మొదటిసారి. మూర్తిని ముఖాముఖీ కలుసుకోవటం కూడా అదే మొదటిసారి. మా ఇద్దరికీ అభిరుచులలో కొన్ని పోలికలు ఉండటంతో అతనితో టెలిఫోనులోను, ఇ-టపాలోను తరచుగా మాట్లాడుతూనే ఉన్నాను కనుక ఒక విధంగా మూర్తి పరిచయస్తుడి కిందే లెక్క

“ఏమయ్యా! పోనీ నీకో పిల్లని చూసిపెట్ట మంటావా” కరపత్రాన్ని మడచి జేములో పెట్టుకుంటూ మూర్తిని అడిగేను పెద్ద అరిందా భంగిమలో! అతను ‘అలాగే చూసిపెట్టండి’ అని అనుంటే నా ఎరికని తుపాకేస్తే పిల్ల లేదు.

“లేదండీ. నాకు ఈ అమెరికాలో పెరిగిన పిల్ల వద్దు. మన దేశం వెళ్ళి మన సంప్రదాయంలో పెరిగిన పిల్లని, బాగా తెలుగు మాట్లాట్టం, పాట పాడటం వచ్చిన పిల్లని చేసుకుంటాను.”

‘శుభం!’ అనుకుంటూ అక్కడి నుండి తప్పుకున్నాను. అమెరికాలో పెరిగిన పిల్లల మీద అతను తెలిసో, తెలియకో విసిరిన విసురుకి కించుత్తు బాధపడ్డాను, ఇద్దరు ఆడపిల్లల తండ్రిని కనుక!

మూర్తి పోస్ట్ డాక్ పూర్తి చేసి ఉద్యోగాన్నే పణలో ఉన్నాడు. సావిత్రి ఇంకా పిహెచ్.డి. కోసం కృషి చేస్తోంది. అన్నా చెల్లెల్లా బాధ్యత, మర్యాద తెలిసిన వాళ్ళలా ప్రవర్తిం

(మిగతా భాగం పత్రికలో చదవండి)

వసుంధర వేంకటేశ్వర రావు

స్మృతి - యద్లపాటి వేంకట సుబ్బారావు

నాకు జన్మనిచ్చిన నాలుగు మాసములకే - జనవరి 1945 - పరలోకమునకేగిన నా తండ్రిగారి గురించిన వివరాలు అంతగా తెలియవు. వారికి సంబంధించిన కొన్ని పుస్తకాలు లభ్యం. అవి....

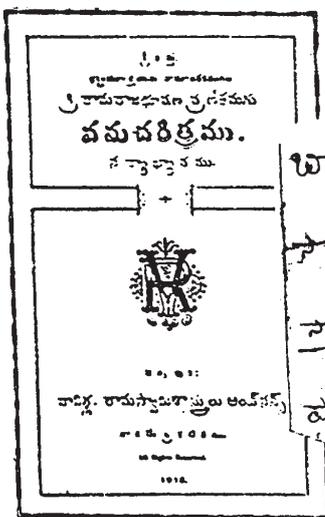
- Chamber's Twentieth Century Dictionary, W&R Chambers Ltd; London 1935; Pages 1255; Price : not indicated.
- The Student's practical Dictionary of the Hindi Language (4th Edn. 1921); Ram Narain Lak; Publisher and Bookseller, Allahabad. Rs. 3/-
- John Milton : With an introduction by Henry Newbolt; Pages - 430; Price : not indicated.
- The new Standard Encyclopaedia and World Atlas (1936): The Times of India, Bombay : 1352 + 16 Pages; Price : not indicated.
- Madras Weekly Notes (M.W.N)- All India Digest for 1938. Rs. 3-0-0; All India Criminal Digest for 1938; Rs. 9-0-0.
- Principles of Mahomedan Law 1926; 222 Pages; Rs. 5-8-0.
- వసుచరిత్రము : (శౌరి భద్రాద్రి రామశాస్త్రిగారి పీఠికతో); వావిళ్ళ రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్ ; 1915 ; 512 పేజీలు; వెల: ఇవ్వలేదు.

- వేమన పద్యములు : రంగస్వామి మొదలియార్ అండ్ సన్స్ ; 1911 ; 94 పేజీలు ; వెల : ఇవ్వలేదు.
- వేమన రత్నములు : సరస్వతీ బుక్ డిపో, బెజవాడ ; 1932 ; 96 పేజీలు : వెల : రూ. 1-0-0.
- శబ్దార్థ చంద్రిక(అను)అంధ్ర నిఘంటువు : మహంకాళి సుబ్బారాయనిచే వ్రాయబడినది; వావిళ్ళ ; 1913 ; వెల : ఇవ్వలేదు.
- అప్పకవీయము : బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని పురాణం సూర్యనారాయణ శాస్త్రుల వారిచే బరిష్టుతము ; వావిళ్ళ ; 1910 ; 300 పేజీలు ; వెల : ఇవ్వలేదు.
- కుమారసంభవము : వావిళ్ళ ; 1914 ; 272 పేజీలు ; వెల : 1-4-0.
- భీమేశ్వర పురాణము : వావిళ్ళ ; 1919 ; 142 పేజీలు ; వెల : ఇవ్వలేదు.
- నామలింగాను శాసనము (అను) అమరకోశము ; వావిళ్ళ ; 1917 ; 396 పేజీలు; వెల : ఇవ్వలేదు.
- మాలపల్లి (ఒకటవ భాగము) ; ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ ; ఆంధ్ర గ్రంథమాల ; 1935 ; పేజీలు : 626 ; వెల : ఇవ్వలేదు.
- వేంపడగలు : విశ్వనాథ సత్యనారాయణ ; రసతరంగిణి

The Illustrated Weekly of India వారు పాఠిక సంవత్సరాలు (1910-1935) నిండిన సందర్భంగా
With best compliments గా పంపించిన మెమెంటో ప్రతిరూపం

'వసుచరిత్రము' పుస్తకంలో రాసుకున్న పద్యం :

యద్లపాటి వేంకట సుబ్బారావు

హార ద లా ర త్రి ని ల య లా సు ర తం డి ని తాం ద నా
తావ
సాధు ర త ర త్రి యా యు గా వి శా లి లు గుం డి తి త ద్రో వే డి
నా ర గు లా త్రా వి గా డి ని వి నా ర త నా ర త లు శ బ్ది య
పాం డు ర దు యద్లపాటి వేంకట సుబ్బారావు
సుబ్బయ్య శర్మ

గ్రంథమాల - 9 ; 1/4 డెవీయూ నైజు ; 416 పేజీలు ; వెల : రు. 2-8-0.

- రాఘవ పాండవీయము (శతఘంటము వేంకట రంగశాస్త్రిగారి ఉపోద్ఘాతముతో) ; వావిళ్ళ ; 1910 ; 202 పేజీలు ; వెల : ఇవ్వలేదు.
- ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు - 3 ; 1922, 1925, 1926.

ఆయన స్వతహాగా కవి, రచయిత అని ఎరుక. 'ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచిక'లలో అనేక విమర్శనాత్మక వ్యాసాలు రాశారు. అందులో మూడు మాత్రం లభ్యాలు -

మనుచరిత్ర విమర్శనము (1922)

రామాయణ నీతిసారము (1925)

సూరనార్యుని ప్రేమవర్ణనలు (1926)

'భారతి' మాసపత్రికలో ఛందోబద్ధ కవిత్వం రాసిన దాఖలాలు ఉన్నవి. వాటిని సంపాదించే ప్రయత్నంలో ఉన్నాను.

'అసిధార' అనే చారిత్రాత్మక నాటకం వ్రాత ప్రతి లభ్యం.

'శ్రీమదాంజనేయ శతకము' 1935లో ప్రచురించారు. దానిని మరల ప్రచురించాలన్నది అస్పృదీయ సంకల్పము.

వీటిని బట్టి ఆయన వ్యక్తిత్వాన్నీ, సాహిత్యాభిరుచినీ అంచనా వేసుకోవడానికి కొంతలో కొంత వీలయింది.

బాపట్లలో డిస్ట్రిక్ట్ కోర్టు వకీలుగా ప్రాక్టీసు చేశారట. 'అజాతశత్రువు' అని ఆయన్ని తెలిసిన వాళ్ళు నా చిన్నతనంలో అనేవాళ్ళు. బాపట్ల బార్ అసోసియేషన్ వారి గోల్డెన్ జూబ్లీ సావనీర్లో ఆయన గురించి ఇలా ప్రచురించారు :

Sri. Y. V. Subba Rao.

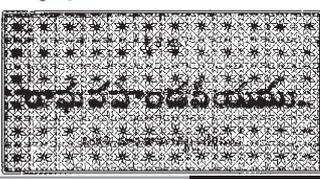
Sri Y. V. Subba Rao was the pet student of late Sri Vavilakolanu Subbarao, the great Andhra poet. Like his guru Sri Y. V. Subbarao would also have obtained a place in Telugu Literature but for his premature death. He was a great optimist and passionately fond of contract Bridge. A tournament in contract Bridge is held every year in the local Town-Hall Reading Room Club in commemoration of his memory. He was incapable of offending any one and endeared himself to one and all.

నా తండ్రిగారు 1940లో బాపట్లలో మాయాబజార్లో స్వంత యిల్లు నిర్మించారు. ఆ యింట్లోనే 1944లో పుట్టి పెరిగాను.

'రాఘవ పాండవీయము' పుస్తకంలో తనకు తాను 'బాలకవి'గా అభివర్ణించుకున్న వివరము

1990 ల కె షి

ఆంధ్రపత్రికలో వేంకట సుబ్బారావుగారి

యద్లపాటి వేంకట సుబ్బారావుగారు
(ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచిక (1925)లో ప్రచురింపబడిన ఛోటో)

ఎంతో యిష్టపడే ఆ యింటితో రుణానుబంధం తెంచుకోవాల్సి వచ్చింది - మారే కాలంలో పిల్లల భవిష్యత్ అవసరాలకు అనుగుణంగా.

నా తండ్రిగారిది గుంటూరు జిల్లాలోని యద్లపాడు. అక్కడ మాకు స్వంత పెంకుటిల్లు ఉండేది. ఆ యింటి కెదురుగా, గుడి కట్టవద్దన్న, ఆంజనేయస్వామి వారి ఆలయం ఉంది. ఆ ఆలయంలో శిలాఫలకంలో ఆలయ ధర్మకర్తగా నా తండ్రిగారి పేరు చెక్కబడి ఉంది. దాన్ని బట్టి ఆయనకి దైవచింతన ఉండేదని తెలిసింది. బాపట్లలో డిస్ట్రిక్ట్ కోర్టు వకీలుగా ప్రాక్టీసు చేశారట. అజాతశత్రువు అని ఆయన్ని తెలిసినవాళ్ళు నా చిన్నతనంలో అనేవాళ్ళు. ఆయన రాసిన 'అసిధార' అనే చారిత్రాత్మక నాటకం లభ్యం. మిగతా రచనలు ఏం చేశారో ఎవరికెరుక? ఇంతకుమించి మా తండ్రిగారి గురించి చెప్పడానికేం కనపడలేదు.

నా తండ్రిగారనే కాకుండా, ఆయనకున్న సాహిత్యాభిలాషను దృష్టిలో ఉంచుకుని, నాకు అత్యంత ప్రിയమైన కథాప్రక్రియలో, ఆయన స్మారకార్థం ప్రతి సంవత్సరం 'కథావాహిని' సంకలనాన్ని వెలువరిస్తున్నాను. అలాగే వీలు చిక్కినప్పుడల్లా 'కథాపీఠం' పురస్కారం సాటి రచయితకు అందజేస్తున్నాను.

- వై.వి.యస్.ఆర్.యస్. తల్పశాయి

